

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 119/17
Люксембург, 14 ноември 2017 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-498/16
Maximilian Schrems/Facebook Ireland Limited

Според генералния адвокат Bobek г-н Maximilian Schrems може да се позове на качеството си на потребител, за да заведе дело срещу Facebook Ireland пред австрийските съдилища във връзка с ползването на личния му профил във Facebook за лични цели

Г-н Schrems обаче не може да се позовава на качеството си на потребител по исковете, с които предявява права, прехвърлени му от други потребители

Г-н Maximilian Schrems, австрийски гражданин, завежда дело срещу Facebook Ireland пред австрийските съдилища. Той твърди, че Facebook Ireland е нарушило неговите права на неприкосновеност на личния живот и защита на данните¹, както и тези на седем други ползватели на Facebook, които са му прехвърлили правата си във връзка с твърдения за същите нарушения² в отговор на отправена от него онлайн покана в този смисъл³. Тези ползватели са с местоживееене в Австрия, Германия и Индия.

Facebook Ireland оспорва международната компетентност на австрийските съдилища. Първо, то твърди, че г-н Schrems не може, или поне вече не може, да се разглежда като потребител за целите на завеждане на дело срещу Facebook. Според Facebook Ireland поради професионалната си дейност, свързана с предявяването на искове срещу дружеството, г-н Schrems е загубил качеството си на потребител. Поради това последният не може да ползва предоставената от правото на Съюза⁴ привилегия на потребителите да завеждат дела срещу установен в чужбина договорен партньор пред съдилищата в тяхната държава, по мястото на тяхното местоживееене. При всички положения фактът, че г-н Schrems създава своя *страница* във Facebook, показва, че той ползва Facebook за професионални цели. Второ, Facebook Ireland поддържа, че привилегията, свързана със специалната компетентност за потребители, е строго лична и не може да бъде изтъквана при искове, с които се предявяват прехвърлени права.

Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия) иска от Съда да изясни привилегията, свързана със специалната компетентност за потребители, по отношение на тези два аспекта.

Oberster Gerichtshof излага фактите по делото и посочва, че г-н Schrems специализира право в областта на информационните технологии и на защитата на данните и пише докторска дисертация върху правните аспекти на защитата на данните. Г-н Schrems използва Facebook от 2008 г. Първоначално използва Facebook изключително за лични цели под фалшиво име. От 2010 г. ползва *профил* във Facebook със своето име, изписано на

¹ Г-н Schrems иска по-специално да бъде обявена недействителността на някои договорни клаузи, да бъде издадено разпореждане за преустановяване на използването на данни и да бъде присъдено обезщетение за вреди. Делото е заведено с подкрепата на дружество за финансиране на процесуалните разноски срещу възнаграждение от 20 % от спечеленото и с подкрепата на PR агенция.

² С единствената цел да се заведе съдебно дело.

³ След публикуване на тази покана повече от 25 000 души прехвърлят правата си срещу Facebook Ireland на г-н Schrems чрез един от регистрираните от последния уебсайтове. Към 9 април 2015 г. още 50 000 души са включени в списък с чакащи.

⁴ Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (наричан „Регламент „Брюксел I“, ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74).

кирилица, за лични цели като обмяна на снимки, постване и чат чрез услугата за съобщения. Има около 250 „приятели във Facebook“. От 2011 г. г-н Schrems използва и *страница* във Facebook. Страницата съдържа информация за изнасяните от него лекции, участията му в дискусии и медийни участия, написаните от него книги, негова инициатива за набиране на средства, както и информация за заведените от него производства⁵ срещу Facebook Ireland.

Във връзка с тези производства г-н Schrems издава две книги, изнася лекции (понякога срещу възнаграждение), регистрира многобройни уебсайтове (блогове, онлайн петиции, краудфъндинг за производството срещу ответника), получава различни отличия и създава Сдружение за реализиране на основното право на защита на данни (Verein zur Durchsetzung des Grundrechts auf Datenschutz). Той е събрал екип от общо десет, и по тесен кръг от пет души, които да го подпомага „в кампанията му срещу Facebook“.

В представеното днес заключение генералният адвокат Michal Bobek предлага на Съда да отговори на Oberster Gerichtshof, на първо място, че извършването на дейности като издаване на книги, изнасяне на лекции, управление на уебсайтове или набиране на средства за реализирането на права не води до отпадане на качеството на потребител по отношение на права, свързани с личен *профил* във Facebook, който се използва за лични цели. Ето защо изглежда, че г-н Schrems може да се счита за потребител по отношение на *собствените му* искания, произтичащи от ползването на *личния му* профил във Facebook за лични цели. Все пак задача на Oberster Gerichtshof е да провери това.

Според генералния адвокат по принцип качеството на потребител зависи от естеството и целта на договора към момента на сключването му. Последващите промени в ползването могат да бъдат взети предвид само в изключителни случаи. В случаите, в които естеството и целта на договора са едновременно лични и професионални, е възможно да бъде запазено качеството на потребител, ако професионалното „съдържание“ може да се приеме за второстепенно. Познанията, опитът, гражданската ангажираност или фактът, че е постигната някаква известност, дължаща се на водените съдебни дела, сами по себе си не са пречка дадено лице да бъде потребител.

Генералният адвокат предлага да се отговори, на второ място, че потребителят, който има право да заведе дело срещу чуждестранния си съдоговорител пред съда по мястото на своето местоживееие, не може едновременно със собствените си права да предяви и права със същата цел, прехвърлени от други потребители с местоживееие другаде в същата държава членка, в други държави членки или в трети страни.

Според генералния адвокат от разглежданите разпоредби ясно личи, че привилегията, свързана със специалната компетентност за потребители, е приложима винаги само по отношение на конкретните страни по договора. Би било несъвместимо с тези разпоредби да се позволи на потребителя да използва тази привилегия за искове, с които предявява права, прехвърлени му от други потребители с единствената цел да се заведе съдебно дело. Подобно разширяване на обхвата на привилегията би позволило по-конкретно концентриране на искове пред един съд и избиране, за колективните искове, на мястото на по-благоприятния съд чрез прехвърляне на всички права върху потребител с местоживееие в пределите на компетентност на този съд. То би могло да доведе до неограничени целенасочени прехвърляния на права върху потребители с местоживееие в пределите на компетентност на който и да е съд, стига той да има по-благоприятна съдебна практика, по-ниски такси или да предоставя по-щедра правна помощ, което пък евентуално ще доведе до прекомерна натовареност на някои съдилища.

⁵ През 2011 г. г-н Schrems подава 22 жалби срещу Facebook Ireland пред ирландската комисия за защита на данните. В отговор на тези жалби комисията за защита на данните издава доклад от проверка, който съдържа препоръки към Facebook Ireland, а впоследствие издава и мониторингов доклад. През юни 2013 г. г-н Schrems подава още една жалба срещу Facebook Ireland във връзка с програмата за наблюдение PRISM, която жалба води до отмяна на решението „Safe Harbor“ на Европейската комисия от Съда на Европейския съюз по дело [C-362/14](#), Schrems; вж. прессъобщение [№ 117/15](#).

Генералният адвокат Bobek признава, че колективната защита обслужва целта за ефективна съдебна защита на потребителите. Ако бъде добре изградена и приложена, тя би могла да донесе и други общи ползи за съдебната система като например намаляване необходимостта от едновременни производства. При все това не Съдът, а в крайна сметка законодателят на Съюза следва да създаде такава колективна защита по дела във връзка с потребителски договори.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на представянето.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от прочитането на заключението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106